Redacţiunea, Administraţiunea Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă si învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 105. Braşovŭ, Joi, 12 (24) Maiu 1888.

**Braşovŭ, 11 Maiu st. v. 1888.**

Scimŭ că orĭ-ce se scrie în pressa naţionalităţilorŭ despre stările din întru şi orĭ-ce critică se face sistemului de guvernare actualŭ, este tacsatŭ de agitare.

De aceea este bine sĕ avemŭ cunoscinţă despre modulŭ cum scriu înseşĭ foile unguresci şi cum critică ele stările din întru.

„Pesti Naplo“ în nr. 136 dela 16 l. c. publică următorulŭ articulŭ de fondŭ:

„*Justitia ac clementia*“, acésta a fostŭ devisa Maria Teresiei, care îşĭ întemeia domnirea pe dreptate şi bunăvoinţă. Şi şi de atuncĭ încóce au predominatŭ două idei în desvoltarea statului ungarŭ: idea unui statŭ alŭ dreptului şi idea libertăţii. Istoria nóstră din vremurile lui Iosifŭ II a urmăritŭ o sută de anĭ aceste direcţiunĭ interióre politice. După Maria Teresia bună-voinţa patriarchală a fostŭ înlocuită de unŭ sĕmţŭ de patriotismŭ mai puternicŭ şi mai independentŭ alŭ regatului. Marĭ timpurĭ şi fatale ḑile au venitŭ preste noi, dér dreptulŭ rĕmase unŭ principiu dominantŭ şi libertatea politică şi cetăţenéscă era ţinta, la care nisuia sĕ ajungă naţiunea. Nemţii numiau în batjocură pe Maghiarĭ „iuriştĭ“, ér Vienesii numiau pe Franciscŭ Deak „advocatŭ“, pentru că elŭ a apĕratŭ cu legea şi cu continuitatea de dreptŭ libertatea, atacândŭ puterea statului absolutŭ, istoria şi tóte creaţiunile lui timpŭ de 12 anĭ. Cine ar fi credutŭ că pe lângă unŭ sĕmţŭ de dreptŭ şi o iubire de libertate aşa de puternică Ungaria de sine stătătóre nu va deveni unŭ statŭ alŭ dreptului?“.

„Dér n'a devenitŭ. Ce este elŭ dér? — Este statŭ alŭ financelorŭ. Sistemulŭ sĕu de guvernare, politica sa a degeneratŭ în aceea: de a scóte de orĭ şi unde banĭ şi numai banĭ“.

„Putere şi banĭ — acésta e acum principiulŭ domnitorŭ în Ungaria. Tóte celelalte trebue sĕ se dea îndĕrĕptŭ dinaintea acestorŭ două principale nisuinţe ale statului; dreptulŭ şi libertatea li suntŭ cu totulŭ subordinate şi suntŭ tolerate celŭ multŭ numai p'aci încolo; bunăvoinţa şi patriotismulŭ însĕ au încetatŭ, ca o modă învechită, de a mai fi idei de guvernare. Ele se întrebuinţéză celŭ multŭ în ornamentica parlamentară ca decoraţiuue de stilŭ la ocasiunĭ sĕrbătorescĭ.“

„Puterea e miliţia şi banii suntŭ dările. Aşa stă statulŭ faţă cu cetăţenii pretindêndŭ şi poruncindŭ. Fiecare este înrolatŭ în serviciu personalŭ şi petrece timpulŭ celŭ mai frumosŭ alŭ vieţii sale cu eserciţii de corpŭ şi de arme, sub o disciplină de ferŭ, în supunere órbă. Cei ce nu suntŭ în serviciu suntŭ obligaţĭ a susţiné şi a provedé cu tóte pe aceia, carĭ ca soldaţĭ forméză tăria şi puterea statului... Legislaţiunea de faţă n'are decâtŭ două trăsăturĭ: legea militară şi legea financiară. Guvernulŭ presentéză aci pe una, aci pe cealaltă, totdéuna perde cetăţénul“.

„Dér deórece pentru traiu fiecare are lipsă de banĭ, dela nascerea sa până la mórte, sistemulŭ de statŭ financiarŭ atacă sistemele economice private, ca celŭ mai periculosŭ concurentŭ, care seceră şi acolo, unde n'a sĕmĕnatŭ, şi care vinde şi acolo, unde n'a câştigatŭ, care nu dă nimicŭ şi cere totŭ şi este proprietarŭ neîntabulatŭ alŭ tuturorŭ pămênturilorŭ, pe când proprietarulŭ lorŭ, cetăţénulŭ, nu este decâtŭ unŭ felŭ de arendaşŭ; şi décă acesta nu plătesce arenda la timpŭ, statulŭ îşĭ validitéză pe calea cea mai scurtă dreptulŭ sĕu de proprietarŭ superiorŭ, ia iobagiului rĕu plătitorŭ moşia şi o dă altuia. Acéstă „exmisiune“ séu gónă se numesce executiune de dare“.

„E clarŭ, că dare trebue sĕ plătimŭ. Şi statulŭ trebue sĕ trăiéscă, nicĭ elŭ nu póte trăi décă n'are nimicŭ. Pentru ajungerea scopurilorŭ sale are lipsă de mijlóce, organe, provisiunĭ, muncă, prin urmare de banĭ. De geaba nu póte sĕ pórte justiţia, nu póte administra, nu póte susţiné căile de comunicaţiune, nu póte oferi unŭ scutŭ sigurŭ. Şi décă sumele colosale de banĭ s'arŭ folosi pentru acésta, ar fi bine când justiţia nóstră ar fi bună, administraţia regulată şi când amŭ înainta economicesce; nicĭ nu ne-ar păré rĕu de banĭ: numai câtŭ statulŭ financelorŭ la noi îşĭ împlinesce rĕu datoriile politice şi sĕrăcesce poporulŭ.“

„La fiecare pasŭ ne împiedecămŭ de mĕsurĭ financiare. Din tóte părţile este apĕsatŭ cetăţénulŭ. Statulŭ nu consideră concurenţa americană, preţurile scădute de cereale, închiderea vămilorŭ germane, rĕsboiulŭ vamalŭ cu România, inundările, incendiile, îngheţulŭ şi generala stagnare a comerciului în urma acésta. Guvernulŭ sĕmte numai setea nesăţiósă de banĭ a fiscului şi socotesce cu logică neesorabilă, că cerinţele nu suntŭ de ajunsŭ, că-i trebue mai multŭ, că prin urmare trebue sĕ li se ia mai multŭ cetăţenilorŭ.“

„Le trebue mai multŭ: au urcatŭ impositele pe consumŭ, au detrasŭ fumătorilorŭ favórea ce le-a mai lăsat'o monopolulŭ, au scumpitŭ preţurile tutunului, ca sĕ aibă unŭ venitŭ mai mare din tăbacŭ pe contulŭ producenţilorŭ şi alŭ consumenţilorŭ; au urcatŭ impositulŭ pe zaharŭ; ei urcă ḑarea de spirtŭ cu păgubirea consumenţilorŭ de spirtŭ, a proprietarilorŭ şi arendaşilorŭ de regale. Sarcina cresce dér, cresce necontenitŭ pentru poporŭ. Bunăstarea generală scade şi dările publice se înmulţescŭ — acesta este statulŭ financelorŭ, în care orĭ-ce altŭ interesŭ se subordinéză interesului fiscalicŭ, însă-şĭ dreptatea. Legilorŭ nóstre financiare şi autorităţilorŭ nóstre financiare puţinŭ le pasă de acésta, pentru că n'au primitŭ menirea a face şi dreptate, ci numai a procura banĭ.“

„Iustiţia, administraţia sunt subordinatele regimului de statŭ financiarŭ. Pe lângă facultatea de a strămuta judecătorii şi de a pensiuna judecătorii dela curiă, décă ajungŭ la 65 de anĭ, abia póte esista o independenţă judecătoréscă. Cine póte vorbi de legalitate în administraţiă fără o pragmatică a serviciului şi fără administraţiune de statŭ?“.

„Ocârmuirea de paşale a fişpanilorŭ şi corupţiunea din comitate se potrivescŭ în statulŭ financelorŭ, in statulŭ dreptului n'arŭ avea locŭ.“

„Unde banulŭ este principiulŭ fundamentalŭ alŭ statului, unde tóte veniturile curgŭ în visteria statului, şi se împartŭ érăşĭ mai alesŭ între aceia, carĭ stau într'un raportŭ de comerciu cu guvernulŭ: acolo e lucru fórte naturalŭ că trebue sĕ domnéscă nepotismulŭ şi corupţiunea. Căcĭ moravurile banului suntŭ de o natură josnică Lorŭ le aparţine egoismulŭ, nu însĕ dreptatea.“

„Cu tóte aceste amŭ puté sĕ pretindemŭ, deórece trăimŭ într'unŭ statŭ alŭ financelorŭ séu într'o ţéră a creditului, mai multă dreptate si mai multă ordine pentru banii noştri, pentru ca celŭ

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

## Câteva paginĭ

din cartea întitulată: *Bruto Amante,* **La Romania illustrata.** *Ricordi di Viaggio.* Roma, Bruto Amante, Editore, Via del Corso, 36. — 1888.

### Revoluţia lui Horia.

(Episodŭ istoricŭ).

Mai înainte arătaiu raporturile esistente între Ungaria şi Transilvania, apăsată fără milă de către cea dintâiu, cu scopŭ de a distruge, décă s'ar puté, tótă amintirea etnografică. Silinţe zădarnice!

Transilvania numĕră 1,200,000 locuitorĭ (mai mulţĭ), din carĭ 782,000 (numai vr'o 4—500 de mii, trad.) suntŭ Maghiarĭ şi czechi (vré sĕ ḑică Sĕcui).

In totŭ regatulŭ Ungariei esistă 2,700,000 (3 milióne trad.) de Românĭ şi restulŭ, massa cea mare, e slavă.*)

Lupta între Românĭ şi Maghiarĭ e seculară, la cei dintâiu prevaléză spiritulŭ de independenţă, rivalitatea de a-şĭ păstra limba, instituţiunile române**) şi de a evita asimilaţiunea cu cei supraveniţĭ (sopravenuti), carĭ din contră nu cruţă nimicŭ pentru a ajunge la anticulŭ obiectivŭ, care este *maghiarisarea completă* a ţĕrilorŭ dinprejurŭ (de paesi circostanti). Românii erau trataţĭ ca rebelĭ şi sclavĭ, adevĕraţĭ servĭ de glebă: preoţii lorŭ persecutaţĭ, pentru-că făceau reacţiune în favórea limbei, pe care Maghiarii voiau sĕ o stêrpéscă. Pentru a arăta mĕsura acelei furii continuate în timpĭ de seculĭ este de ajunsŭ a ceti importanta operă a lui D. Brătianu: *Lettres hongro-romaines* [Paris 1841]. In constituţiunea politică, mănţinută până la 1848, Românii erau cuprinşĭ între *popórele tolerate şi neîmbucurătóre (non godenti) de vr'unŭ votŭ în comiţii.*“

In altŭ locŭ se ḑicea: „Românii suntŭ provisoriu toleraţĭ, *până când va plăcea principilorŭ şi locuitorilorŭ ţĕrei.*“ Şi în altŭ locŭ: este opritŭ Românilorŭ de a face usŭ de puşcă, sabiă, spadă, bastonŭ de ferŭ, (suliţă) şi de orice armă. Ei nu puteau purta haine, încălţăminte, ciorapĭ, pălăriĭ, carĭ sĕ ajungă la valórea de unŭ florinŭ, nicĭ cămaşă de pânză subţire. Unŭ textŭ latinŭ multŭ mai clarŭ şi mai crudelŭ ḑicea: „Sunt inter toleratas etiam nationes Valachos praesertim, qui omnium in Transilvania habitant numerosissimi, pauci saltem nobiles qui jure comitiorum gaudent, sed non qua tales, verum hi in gremio Hungaricae nationis cententur.“

Şi e lucru curiosŭ, că ómenii carĭ mai tare susţineau maghiarisarea nu erau Ungurĭ, ci Kossuth era slovénŭ, fiiulŭ unui muncitorŭ sĕracŭ din Tikely, Petöfi şi Deak erau înşişĭ de origine slavă. (Deacŭ era Macedo-Românŭ, traduc.)

Incă unŭ semnŭ despre consecinţele teribile ale urei de rassă. La 15 Maiu p. es. câţĭva studenţĭ din Cluşiu se întruniră la unŭ banchetŭ pentru a serba ḑiua ce aducea aminte paginile strălucite din 1848 ale revoluţiunei în care se distinseră unŭ Simeonŭ Bărnuţŭ, Laurianŭ, Bariţŭ, Ciparŭ, Iancu, Buteanu, Maiorescu şi alţii. Aci erau întrunitĭ mai multĭ domnĭ şi mai multe dómne. Dintr'odată o cétă sĕlbatică asaltéză casa, unde erau adunaţĭ în pace cei învitaţĭ îi silescŭ sĕ ésă, şi aceştia între fluerăturĭ şi loviturĭ de abia potŭ eşi afară. O larmă teribilă era scósă de cétă maghiară. Ajunge a reproduce despre acésta textulŭ maghiarŭ cu traducţiune română şi italiană.

(Urméză cunoscuta poesiă: Kerék az a zsemble, unguresce, romănesce şi italienesce.)

Astăḑi încă limba română e scósă din comune, din tribunale şi din scóle (din aceste din urmă încă nu) guvernulŭ denegă orice ajutorŭ pentru promovarea culturei romane. Românii din districtulŭ Caraşŭ-Severinŭ (în Bănatŭ) mai de mulţĭ anĭ cerŭ voiă ca sĕ deschidă cu spesele lorŭ unŭ gimnasiu romănescŭ, acesta însĕ li-s'a denegatŭ. Cărţĭ, jurnale venite din Bucuresci nu

*) Vedĭ *Revue du Monde Latin* (Iuliu 1883) care combate teoria maghiară a lui Roesler şi Hunfalvy (contradisă de Gibbon, Duruy şi Mommsen) că Românii transilvanĭ n'arŭ fi descendenţii Romanilorŭ, ci ai óre-cărorŭ popóre tracice.

**) Dr. Hodoşŭ (Românii şi constituţiunile Transilvaniei. Pesta 1871) arată cum Românii dela venirea Ungurilorŭ în Transilvania conceseră acestora drepturile lorŭ civile, politice şi religióse, Impreună constituiau o corporaţiune publică, cunoscută sub numele de *Universitas regnicolarum Hungarorum et Valachorum,* cu libertate reciprocă de cultŭ. Apoi, acéstă universitate schimbă numele şi caracterulŭ în *regnicolae nobiles,* le care se adause şi altŭ titlu de *regnicolae Siculi et Saxones.* Acestui nume se substitui după aceea *natio nobilium, Siculorum et Saxonum,* şi la urmă *nobiles* séu *natio nobilium* se transformă în *natio hungarica.* Autorulŭ arată dup'aceea succesivele descomposiţiunĭ şi suprapositiunĭ până la actuala maniă de a voi sĕ escludă din tóte elementulŭ românŭ, ér mai alesŭ limba (pag. 97). — Binemeritatulŭ parochŭ de ritulŭ gr.-catolicŭ Ioanŭ Rusu scrise în anulŭ 1864 unŭ *Compendiu de istoria Transilvaniei, cu distinctă privire la Românĭ* [Sibiiu, 1864].

puținŭ banii, averea, munca și libertatea, ce o lasă statulŭ cetățenilorŭ, și ce e silitŭ sĕ le-o lase ca sĕ pótă trăi dintrînsele, sĕ se pótă bucura de-o siguranță de dreptŭ, și noi sĕ putemŭ deveni astfelŭ unŭ *statŭ civilisatŭ alŭ dreptului* în schimbŭ că amŭ devenitŭ deja unŭ statŭ alŭ financelorŭ."

„Căcĭ acesta așa cum e, décă vomŭ merge înainte pe cărarea apucată, nu va fi în scurtŭ timpŭ alta decâtŭ unŭ *despotismŭ orientalŭ cu forme de statŭ apusene.*“

## Austro-Ungaria și Rusia.

„L'Autriche Slave et Roumaine“ publică o corespondență pe care o primesce din Viena și din care estragemŭ următórele:

Rĕsboiulŭ este pentru momentŭ idea fixă a ómenilorŭ de statŭ maghiarĭ și intenția lorŭ invederată este de a precipita cu orĭ ce prețŭ imperiulŭ în elŭ.

In vreme ce ḑiarele lorŭ denunță agitația panslavistă și amenință în flăcare ḑi pe Rusia, guvernulŭ fabrică arme, pune pe piciorŭ de bătaiă tóte reservele, construiesce vagóne, locomotive, amenagéză și cheurĭ de îmbarcare pentru a transporta armate colosale, ca și când inimiculŭ ar fi la porțile nóstre, ca și când rĕsboiulŭ ar fi sĕ isbucnéscă mâne.

Tóte aceste preparative și ațîțărĭ întărite prin mĕsurĭ resboinice, tóte anunță unŭ planŭ, o revoluțiune bine hotărîtă, și acésta e ceea ce ne causéză nouĕ celorŭ de dincóce de Leitha o adêncă nemulțumire, fiind-că dispositiile nóstre suntŭ în desacordŭ cu cele a le nobililorŭ maghiarĭ.

La noi nimenĭ nu voiesce rĕsboiulŭ cu Rusia, și perspectiva acestui conflictŭ improbabilŭ devine din ḑi în ḑi totŭ mai impopulară. Noi n'avemŭ cu Rusia nicĭ o discuțiune, nicĭ o dificultate iritantă, séu mai bine ḑisŭ, nu simțimŭ interesele nóstre nicăirĭ amenințate de ambiția și planurile rusescĭ.

Orĭ-ce silință de a suscita în poporațiunile nóstre o mișcare de opiniune în contra Rusiei va cădé miserabilŭ, chiar printre Nemții austriacĭ.

## Dislocațiune de trupe.

Oficiósa „Presse“ din Viena publică unŭ comunicatŭ, căruia i se atribue pretutindenĭ cea mai mare gravitate. Acestŭ comunatŭ anunță o schimbare în dislocația trupelorŭ, conformŭ principiului adoptatŭ alŭ „districtelorŭ teritoriale“.

Nu s'a putută, ḑice fóia oficiósă, esecuta pănă acum decâtŭ numai în parte acestŭ principiu, ca diferitele corpurĭ sĕ fiă garnisonate în cercurile lorŭ de întregire. Mai multŭ au rĕmasŭ îndĕrĕtŭ în privința acésta provinciile nordostice, unde oferea o mare greutate lipsa de cuartirele necesare.

În aceeași mĕsură însĕ, în care s'a delăturatŭ acestŭ inconvenientŭ (și în privința acésta s'a făcutŭ fórte multŭ în Galiția) sistemulŭ teritorialŭ va fi introdusŭ — ḑice comunicatulŭ — și în acele provincii, în carĕ pănă acum a făcutŭ numai puține progresse și astfelŭ și *regimentele din Galiția*, carĭ pănă acum au garnisonatŭ afară de Galiția, vorŭ fi strămutate după împrejurărĭ în districtele lorŭ de întregire.

Acéstă mĕsură, adauge comunicatulŭ, este cu atâtŭ mai multŭ reclamată cu câtŭ serviciulŭ militarŭ a luatŭ dimensiunĭ marĭ prin multele obiecte militare și fortificațiunĭ, ce s'au construitŭ în anii din urmă în Galiția.

Cu alte cuvinte, este vorba érășĭ de-o înmulțire a trupelorŭ din Galiția și acésta mĕsură e în adevĕrŭ seriósă.

## Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

*Ședința a V-a, ținută la 5(17) Maiu a. c.*

Presidiulŭ presentéză petițiunile următóre:

*a*) cererea lui N. Cârstolovanŭ și consoții din Hermanulŭ săsescŭ pentru depărtarea lui Alecsandru Dogariu din parochia Hermanului săsescŭ și nimicirea actului de alegere de parochŭ, și întregirea neamênată a parochiei prin concursŭ nou.

*b*) cererea comitetului parochialŭ din Valendorf pentru acordarea unui ajutoriu de 500 fl. din fundațiunea „Șaguna“ și

*c*) cererea parochului Ionŭ Torpanŭ din Sânger, pentru a i-se concede strămutarea în comuna s'a natală din Săcalŭ.

La ordinea ḑilei sĕ pune referada comisiunei organisătóre, care prin raportorulŭ sĕu Dr. Absolon Todea raportéză asupra raportului consistoriului archidiecesanŭ din ședințele plenare. Cetindu-se sĕ primesce de basă la desbaterea specială.

Punctulŭ din raportŭ în ce privesce înființarea a două eparchii nouĕ pe teritoriulŭ metropoliei, la propunerea comisiunei sinodulŭ decide a se resolva atuncĭ în meritŭ, când se va refera raportulŭ cons. arch. așternutŭ în acestŭ respectŭ.

Referitoriu la punctulŭ din raportŭ, unde se arată, că din diferite cause în cincĭ-spre-ḑece protopresbiterate nu s'au ținutŭ sinóde protopopescĭ, comisiunea propune: Sinodulŭ nu află pe deplinŭ acceptabile motivele aduse pentru neținerea sinódelorŭ protopresbiterale, și de aceea 'șĭ esprimă regretulŭ față cu protopopiatele, carĭ în casulŭ presentŭ nu observéză dispositiunile statutului organicŭ, comisiunea încâtŭ privesce protopresbiteratele, carĭ nu aducŭ motive acceptabile, sinodulŭ sĕ-șĭ esprime regretulŭ, ér consistoriulŭ se îndrumă a lua mĕsurĭ energice față cu organele, carĭ nu-șĭ vorŭ împlini datorința.

Punêndu-se la votŭ se primesce propunerea comisiunei.

## Date privitóre la diecesa gr. or. a Aradului.

In ședința a treia a Sinodului eparchialŭ aradanŭ, care șĭ-a încheiatŭ sesiunea ordinariă din anulŭ acesta Vinerea trecută și la ale căruia agende vom mai reveni, comisiunea bisericéscă șĭ-a făcutŭ raportulŭ sĕu, care conține date fórte interesante statistice despre eparchia aradană. Reproducemŭ din raportulŭ acestei comisiunĭ următórele:

Consistoriulŭ din Aradŭ se compune din unŭ assesorŭ ordinariu și 11 asesorĭ onorarĭ; personalulŭ mănăstirei Hodoșŭ-Bodrogŭ se compune din 1 archimandritŭ, 1 protosincelŭ, 4 ieromonachĭ, și 1 ierodiaconŭ; la jurisdicțiunea consistoriului aradanŭ aparținŭ 11 tracte protopresbiterale cu 300 comune matre, 87 filie, 331 bisericĭ, 383 parochii și 65,497 de case.

In decursulŭ anului 1887 s'au născutŭ și respective botezatŭ 16,728, s'au cununatŭ 3194 părechĭ și au rĕposatŭ 13,879 indiviḑĭ, prin urmare numĕrulŭ botezațilorŭ în decursulŭ anului 1887 întrece pe alŭ rĕposațilorŭ cu 2849; dér în asĕmĕnare cu anulŭ precedentŭ 1886, în care s'au botezatŭ 18,115, s'au cununatŭ 3572 părechĭ, și au rĕposatŭ 12,557 indiviḑĭ, — resultă unŭ scăḑĕmêntŭ în numĕrulŭ botezațilorŭ în decursulŭ anului 1887 față de anulŭ 1886 de 1387, în alŭ cununațilorŭ unŭ scăḑĕmêntŭ de 387, ér la rĕposațĭ este unŭ crescĕmêntŭ de 8678, carele a provenitŭ mai cu sémă din causa unorŭ morburĭ epidemice obvenite între pruncĭ.

Numĕrulŭ poporațiunei aparținĕtóre la jurisdicțiunea acestui consistorŭ a fost cu finea anului 1887 de 341,473 de indiviḑĭ; emigrărĭ séu imigrărĭ în sînulŭ poporațiunei n'au obvenitŭ, dela confesiunea gr. or. au trecutŭ în decursulŭ anului la alte confesiunĭ 61, ér dela alte confesiunĭ au trecutŭ la cea gr. or. 84 indiviḑĭ. Numĕrulŭ pruncilorŭ născuțĭ din patŭ nelegiuitŭ în 1887 a fostŭ de 1049, au muritŭ de mórte silnică 134; ér numĕrulŭ concubinatelorŭ a fostŭ la fine a anului 1887 de 4498 de părechĭ.

După ce aceste date fură luate la cunoscință cu privire la stîrpirea concubinatelorŭ, la propunerea comisiunei și în urma amendamentului propusŭ de deputatulŭ Dr. Iosifŭ Galŭ, Sinodulŭ avisă consistoriulŭ aradanŭ a subșterne unŭ memorandŭ cătră ministeriu cu rugarea, ca sĕ aviseze jurisdicțiunile politice sĕ dea ajutorŭ organelorŭ bisericescĭ întru împedecarea concubinatelorŭ; de asemenea fură avisate ambele consistóre ca sĕ îndrume organele subalterne a erua și arĕta motivele, din carĭ provine lățirea acestui rĕu; și conformŭ datelorŭ, ce vorŭ afla, sĕ procédă în sfera lorŭ de activitate cu posibila stricteță întru împedecarea și stârpirea concubinatelorŭ.

Preoții actualĭ au fostŭ cu finea anului 1887: 10 protopresviterĭ. 1 administratorŭ și unŭ vicarŭ protopresviteralŭ, 243 parochĭ, 119 administratorĭ parochialĭ, 31 capelanĭ și 2 diaconĭ, ér în anulŭ 1888 au rĕposatŭ 11 preoțĭ, și s'au chirotonitŭ 14 clericĭ absoluțĭ.

Parochii vacante au fostŭ, la finea anului 1887, 14, și în considerarea, că parochiile sĕrace nu se potŭ deplini din lipsa de dotațiune suficientă, la propunerea comisiunei, sinodulŭ decide a se lua în bugetŭ o sumă mai mărișóră în rubrica: „ajutorŭ pentru bisericele sĕrace,“ din care sumă cu timpulŭ sĕ se pótă edifica case parochiale în astfelŭ de comune sĕrace.

# SCIRILE ḐILEI.

„Fóia Diecesană“ primesce întristătórea scire, că d-lŭ locotenentŭ-feldmareșalŭ c. r. *Alexandru Guranu*, unulŭ dintre cei mai distinșĭ fii ai orașului Caransebeșŭ și unŭ generalŭ plinŭ de merite alŭ armatei comune, *a încetatŭ din viĕță* Vinerĭ, la 6 (18) Maiu c. în Viena, unde era domiciliatŭ.

* *

Cetimŭ în „Fóia bis. și școl.“ din Blașŭ: „Dr. *Isidorŭ Marcu*, fostŭ alumnŭ alŭ Seminariului teologicŭ de aicĭ, întorcêndu-se în ḑilele acestea dela universitatea din Viena, unde a depusŭ cu succesŭ strălucitŭ esamenele rigorose din s. teologiă, — *s'a denumitŭ de profesorŭ* la studiele teologiei morale și pastorale devenite în vacanță prin înaintarea fostului profesorŭ Petru Uilăcanu la protopopiatulŭ Reghinului, și în 11 Maiu a. c., la 9 óre antimeridiane s'a introdusŭ în catedra profesorală prin Dr. Iónŭ Rațiu, canonicŭ și rectorŭ seminarialŭ“.

* *

D-lŭ *Maiorescu*, ministrulŭ instrucțiunei publice a României, a promisŭ în ultima ședință a s-lui Sinodŭ, că în decursulŭ acestui anŭ va presenta negre-

---

suntŭ admise în Ungaria, și orice carte de educațiune și instrucțiune eșită în Transilvania e supusă la censură severă. Mĭ-este destulŭ în cele din urmă a cita unŭ faptŭ de cretinismŭ crudelŭ. Inainte de acésta cu trei séu patru anĭ, unŭ sĕrmanŭ țĕranŭ românŭ, anume Blășianu, se duce la stațiunea dela Copșa și cere unŭ biletŭ de plecare. Inpiegatulŭ refusă de a i-lŭ da, ḑicêndŭ că cererea trebue sĕ o facă ungeresce. Aspirantulŭ călătorŭ n'ajunge a se esplica că nu cunósce acea limbă, și îndată impiegatulŭ îĭ replică bine românesce: „Décă nu scii decâtŭ numai românesce, du-te la Bucurescĭ, acolo e patria ta.“ Este de prisosŭ a adauge, că trenulŭ plecă și bietulŭ Blășianu trebui sĕ renunțe la plecare!

Este de doritŭ ca clasele diriginte din Ungaria sĕ'nțelégă și sĕ voiască a înfrâna aceste durerόse escese. Ele suntŭ cu atâtŭ mai deplorabile, cu câtŭ mai blânḑĭ se presentă vecinii de alăturĭ. Spre esemplu, Austria e fórte tolerantă: Românii supușĭ Austriei n'au causă de a se plânge și nicĭ nu se plângŭ contra guvernului din Viena. Noi Italianii înșine trebue sĕ recunóscemŭ, că în țĕrile unde se vorbesce italienesce, supuse Austriei, nimicŭ nu se póte în acéstă materiă imputa, și comuna Triestŭ spendéză mai multŭ ca orĭ-care altă cetate italiană pentru a promova cunoscința limbei italiane în șcólele publice. Ce este de doritŭ e, ca sĕ înceteze vexațiunile ce suntŭ puse, spre a crea bogată literatură elegiacă, care mișcă orĭ-ce inimă bine-voitóre. Bibicescu, redactorulŭ „Românului“, a făcutŭ o colecțiune de aceste cântece populare transilvane, pe care în curêndŭ o va publica. Este de doritŭ, ca acéstă stare de lucrurĭ tristă sĕ înceteze, pentru că mulțĭ din ómenii cei mai eminențĭ în litere, sciințe și politică în România aparținŭ tocmai Transilvaniei. Și chiarŭ aicĭ se găsescŭ astăḑĭ scriitorĭ și cetățenĭ românĭ de frunte pr. e Barițiu, veteranulŭ libertății române și directorulŭ ḑiarului „*Observatorulŭ*“ din Sibiiu, precum era la 1848 alŭ „*Gazetei Transilvaniei*“; Măcelariu, Bologa, Rațiu, Babeșŭ, Axente Severu, Mureșianu, Ursu, Trombitașŭ, etc.

Aceste însemnărĭ răpeḑĭ nu mi-se părură inutile, ba credŭ încă că ele mĭ-au ajutatŭ a esplica în ce condițiunĭ rele se afla Transilvania la finele seculului trecutŭ, la insurecțiunea lui Horia și Cloșca. In raportulŭ generalului conte Iancovitz din 22 Ianuariu 1785 se cetesce, că preoții românĭ trebuiau sĕ întrețină cu spesele lorŭ cânii de vênatŭ ai domnilorŭ ungurescĭ, și țĕranii erau silițĭ a cumpăra carnea vitelorŭ bolnave séu mórte și a o plăti Ungurilorŭ.

Unŭ bietŭ (povero) păstorŭ Horia se însoți cu unŭ tovarășŭ alŭ lui, cu numele Cloșca, și împreună chibzuiră a face o mare rĕscólă în 1784. Puținŭ mai înainte Impĕratulŭ Iosifŭ II făcuse o călĕtoriă prin Transilvania, și istoriculŭ *Nic. Densușianu* ne spune, că mamă-sa împĕrătésa Maria Teresia trimesese mai nainte unŭ comisarŭ spre a ordona, ca sĕ fiă rădicate de pe drumurile publice cadavrele persónelorŭ în diferite modurĭ justițiate (ucise) și după obiceiu espuse la vederea publică. „Sĕ se cureze (curețe) drumurile publice de cadavrele ómenilorŭ esecutațĭ cu ștrĕngulŭ, cu róta și cu zeapa“.*) Iosifŭ II părea destulŭ aplecatŭ a apĕra pe Românĭ în contra Ungurilorŭ. Elŭ fù primitŭ cu entusiasmŭ, țĕranii i-se presentau în masse, îĭ espuseră plângerile lorŭ, lĭ-se făcură nu puține promisiunĭ urmate de multe mĕsurĭ bine-făcĕtóre, emanate, la reîntórcere, de cătră Impĕratulŭ.

Insĕ ordinile împĕratului rĕmaseră literă mórtă: magnații nu vreau sĕ înțelégă, înăspriră mai tare servitutea personală. Acéstă ultimă desilusiune îmbărbătă reacțiunea: Horia și Cloșca începênd campania cu puținĭ ómenĭ, în scurtŭ timpŭ se vĕḑură încungiurațĭ de mii de țĕranĭ. Se începŭ o luptă de esterminare proclamată din pădurea dela Baia de Crișŭ și încoronată de mai multe victorii în contra Ungurilorŭ. Aceștia înspăimêntațĭ recurseră la Iosifŭ II, care părea a vedé cu ochĭ bunĭ pedépsa ce se dădea sumețilorŭ Maghiarĭ. Insĕ Horia făcù o greșală, elŭ se proclamă Impĕratorulŭ Daciei! (Autorulŭ încă face aci o greșală, traduc.) Vedețĭ cum sunt de vii, puternicele tradițiunĭ! In Italia, Cola de Rienzo se proclamă tribunŭ, pentru că tradițiunea populară despre libertatea din Roma era legată de instituțiunea tribunalului, și în Transilvania, după cum am spusŭ, Horia se proclamă împĕratŭ (?), pentru-că aducerea aminte de libertate și grandeță erau legate de numele împĕratului Traianŭ, fundatorulŭ naționalității române și creatorulŭ civilisațiunei și instituținnilorŭ romane în Dacia.

Acum lupta lui Horia încetă de a fi o luptă contra Ungurilorŭ, ci luà caracterulŭ unei lupte de revindicațiune națională. Impĕratulŭ trimise trupe nume-

*) Acéstă frasă este scrisă românesce în textulŭ italianŭ.

ţită camerei unŭ proiectŭ pentru *îmbunătăţirea sorţii clerului* din România.

***

Cetimŭ în *„Unirea“* din Bucurescĭ: „Sciri primite de noi, directŭ de peste Milcovŭ, confirmă, că *Evrei în numĕrŭ însemnată vinŭ de peste graniţe şi mai cu osebire din Rusia.* In urma mĕsurilorŭ luate acolo contră-le, ei năvălescŭ la noi ca într'unŭ satŭ fără cânĭ, s'aşédă aci şi începŭ ale lorŭ manopere de esploatare, căcĭ cei mai mulţĭ din aceştĭ venetici nu prin muncă cinstită caută a'şĭ agonisi hrana, ci prin felurite manopere“. „Unirea“ stărue, ca guvernulŭ românŭ şi autorităţile respective se ia mĕsurĭ energice pentru împedecarea întrărei acestorŭ Evrei în România, ceea ce la totŭ casulŭ ar fi de doritŭ în interesulŭ statului şi poporului românŭ.

***

*In părţile R. Sărată*, din România, după cum scrie „Gaz. Săt.“, *timpulŭ urmézŭ a fi fórte favorabilŭ tuturorŭ sĕmĕnăturilorŭ.* Sĕcările suntŭ admirabile, grânele de tómnă promitŭ o recoltă din cele mai bogate, sĕmĕnăturile de primăvéră înaintéză repede. Cucurudele mai pretutindenea au rĕsăritŭ. Peste totŭ dişĭ, agricultorii până acum suntŭ deplinŭ mulţămiţĭ.

***

La *Bucurescĭ* s'a luatŭ iniţiativa arangiărei unei *serii de sĕrbătorĭ poporale* pentru ajutorarea sĕracilorŭ din capitală. Primele fondurĭ vorŭ servi la întemeiarea unui asilŭ de nópte, în care desmoşteniţii societăţii sĕ pótă găsi culcuşŭ şi hrană.

***

„Epocei“ i se telegrafiază, că unŭ *gróznicŭ incendiu a devastatŭ* Lunea trecută aprópe întregŭ *oraşulŭ Hîrlău*, din România; 400 familii au rĕmasŭ fără adăpostŭ şi hrană.

***

Din Iaşĭ au emigratŭ Lunea trecută *60 de familii evreescĭ* în America.

***

In părţile sudice ale comitatului *Timişŭ* au apărutŭ *muscele columbace*, care facŭ imposibilŭ a se lucra diua câmpurile dela Teeşŭ, Cralovețŭ, Brestovaţŭ, Topolovețŭ ş. a.

***

*Puscile cu repetiţiŭ* Mannlicher de calibru micŭ, destinate pentru corpulŭ 4 de armată, au sositŭ în dilele acestea în Viena dela fabrica din Steyr. Deocamdată vorŭ esercita mânuirea armei oficerii corpului, apoi se vorŭ convoca pe timpŭ de 8 dile pentru acelaşŭ scopŭ reserviştii corpului.

## Una din numĕróasele cause ale agiului.

Marea disproporţiune ce există între bucăţile de monedă de aurŭ şi cele de argintŭ plus marea mulţime de bilete emise de Banca naţională a României, a avutŭ de neînlăturabilŭ efectŭ scumpetea aurului monetatŭ, mai alesŭ că acesta este cerutŭ, recăutatŭ pentru facerea plăţilorŭ în strĕinĕtate, atâtŭ de comercianţĭ, câtŭ şi de guvernŭ.

Acestŭ faptŭ necontestatŭ şi necontestabilŭ s'a invederatŭ cum nu se póte mai bine prin rĕspunsulŭ datŭ de redacţiunea „Monitorului intereselorŭ materiale“, — jurnalŭ ce se publică în Bruxelles şi care apĕră totŭ ce privesce la bunulŭ traiu, afară de politică, — la întrebarea unui abonatŭ din republica Argentină.

Intrebarea de care este vorba a fostŭ: „Austro-Ungaria face plăţile ei în aurŭ, séu în hârtiă? Décă le face în aurŭ, de unde ia dênsa acestŭ aurŭ? şi décă ia acestŭ aurŭ? şi décă ia acest aurŭ din circulaţiunea monetară a ei, care este fórte mică, séu din totalulŭ circulaţiunei ei monetare (aurŭ şi argint) cum înlocuesce acestŭ aurŭ în circulaţiunea ei?

Ér rĕspunsulŭ a fostŭ:

Mai întâiu în privinţa sciinţelorŭ cerute în primulŭ locŭ, aflaţĭ, că Austro-Ungaria are multe şi marĭ datorii de plătitŭ în streinĕtate, mai tóte plătibile în aurŭ.

După darea acestorŭ sciinţe, trecemŭ la punctelŭ alŭ doilea atinsŭ de d-vóstră: De unde Austro-Ungaria ia aurulŭ ce plătesce streinilorŭ creditorĭ ai ei, cu deosebire acelora cărora este obligată a le plăti numai în aurŭ?

Rĕspundemŭ: Austro-Ungaria ia acestŭ aurŭ de acolo de unde îlŭ póte găsi mai eftinŭ, din interiorŭ, împuţinându'şĭ stoculŭ metalicŭ, séu din streinĕtate, dela Parisŭ, Londra, Berlinŭ, adecă chiar de acolo unde este datóre atâtea sume.

Pentru datoria publică, acésta este o cestiune de bugetŭ.

La fiă-care semestru, Austro-Ungaria cată sĕ trimiţă bancherilorŭ ei dela Parisŭ şi de aiurea provisiune pentru datoria ei în aurŭ. Tesaurulŭ publicŭ trebue sĕ cumpere, pentru acestŭ scopŭ, cambiale streine la Viena, după cursulŭ schimbului, şi sĕ le trimiţă bancherilorŭ sĕi, pentru ca sumele din acele cambiale se plătéscă cupónele.

De sine se înţelege că cu câtŭ cursulŭ schimbului va fi mai multŭ séu mai puţinŭ favorabilŭ, va costa mai multŭ pe Austro-Ungaria spre a face aceste transferte de fondurĭ.

Se presupunemŭ, că napoleonulŭ va fi la Viena de 8 florinĭ, adecă, ca cu 8 florinĭ sĕ se pótă cumpăra 20 francĭ în aurŭ, — séu 20 francĭ asupra Parisului, ceea ce este acelaşĭ lucru — plătindŭ 8 florinĭ, fiă de 8 orĭ 2 francĭ şi 50 centime în argintŭ séu mai bine dicêndŭ în hârtiă. In acestŭ casŭ, nu va costa nimicŭ pe Austro-Ungaria de a plăti în auru, căcĭ ar fi ca şi cum ar fi stipulat. la contractarea împrumuturilorŭ, sĕ'şĭ plătéscă datoriile în hârtiă.

Dér atuncĭ când napoleonulŭ se póte dobêndi în Viena numai cu 10 florinĭ, de esemplu, adecă când va trebui sĕ se cheltuéscă de 10 orĭ 2 francĭ şi 50 centime, fiă 25 francĭ în hârtiă pe piaţa Vienei, spre a lua napoleonĭ séu efecte comerciale, Tesaurulŭ Publicŭ va cerca o perdere de schimbŭ, perdere ce va îngreuna sarcina împrumuturilorŭ. Ca sĕ pótă plăti la Paris unŭ cuponŭ semestrialŭ de 20 francĭ, pe care împrumutătorulŭ îlŭ va rumpe dela titlulŭ séu de 1,000 fr. de rentă, Austro-Ungaria va fi silită a debursa 25 francĭ la Viena.

Atuncĭ se întîmplă ca unŭ împrumutŭ cu 4 la sută, sĕ coste pe împrumutatŭ 5, 6 şi 7 la sută, cu tóte că creditorulŭ nu ia de câtŭ totŭ 4 la sută. Diferenţa se pérde de împrumutatŭ, căcĭ representândŭ sarcina schimbului, este suportată de debitorŭ, spre a'şĭ puté respecta obligaţiunea de a plăti în aurŭ în străinătate.

Totŭ aşa este cu tóte datoriile publice ale celorlalte state, când suntŭ stipulate a fi plătite în aurŭ pe pieţele strĕinĕtăţei.

Pe dată ce agiulŭ se ridică séu se cobóră în capitala statului, ce a contractatŭ împrumuturĭ, sarcina acestorŭ împrumuturĭ va varia cu cursulŭ aurului.

Din acéstă causă, budgetulŭ statului se desechilibréză.

Rusia, România, Turcia, Austro-Ungaria şi alte multe state facŭ, pe tótă diua, acéstă tristă esperienţă.

Décă guvernele sufere, vĕ puteţĭ imagina, domnule, câtŭ trebue sĕ sufere particularii, carĭ au de plătitŭ datorii în aurŭ în strĕinătate....“

## Literatură.

**Misiunea Femeii pe pământŭ şi Femeile celebre din anticitate,** Conferinţă publică ţinută la 13 Martie 1888 în sala teatrului din Ploescĭ, de d-lŭ profesorŭ de acolo *Zacharia Antinescu*. Produsulŭ acestei conferenţe fiŭ destinatŭ de conferenţiarŭ pentru ajutorarea sĕracilorŭ din Ploescĭ. Conferinţa d-lui Antinescu tipărită în formatŭ 8°, dă o broşură de 68 pag. Se póte procura atâtŭ dela autorulŭ, câtŭ şi dela tóte librăriile din Ploescĭ cu preţulŭ de 1 leu.

**„Wiener Mode,“** fóiă de mode şi literară, apare în Viena de 2 orĭ pe lună cu preţulŭ de 6 fl. abonamentulŭ pe anŭ.

Nr. 3 cuprinde: *Partea modelorŭ:* Wiener Carnevals-Modebericht (de Jenny Neumann). Brief einer Pariserin (de Chrysanthème.) Lambrequins. Neuer Foilettenschmuck. Herenmoden. Wiener Wäschebericht. Initialen auf Hochzeitsgeschenke. Wiener Handarbeit. — *Partea literară:* Ein Lustspiel-Abend (de C. Karweis) Die Geschihte einer Schönheit (de Hans Wachensen) Der Thurm von Nervi (încheiare de Adolf Wilbrandt.) Winer Damen-spenden (de Eduard Pötzl.) Zum 14-ten Ianuar (poesiă de Bauernfeld.) Nur keinen Eifer (comediă în unŭ actŭ, de P. Heyse) Bilder aus Alt-Wien (de Dr. Albert Ilg.) — Briefkasten. Correspondenz.

Nr. 4. cuprinde: *Partea modelorŭ:* Wiener Modebericht (de Jenny Neumann) Geschmackssünden. (de C. Zechner.) Beschreibung der in diesem Hefte dargestellten Toilleten. Merkbüchlein. Trauer-Simbole. Wiener Wäsche-bericht. Handarbeit. — *Partea literară*: Vertrauliche Zwiesprach (poesiă de Ludwig Anzengruber.) Wie die Welt ist (de Jan von Zuylen.) Die Geschichte einer Schönheit (de Hans Wachenhusen). Nur keinen Eifer (fine, comediă de Paul Heyse.) Aus Karl Bechs' Nachlass. Die Gefahr (de B. v. Suttner) An die Kunst (poesiă de Leah Great.) Bilder aus Alt-Wien (de Dr. Albert Ilg.) Eine Prachtausgabe der „Sakuntala.“Corespondenz der „Wiener Mode“ ş. a.

## Intêmplărĭ diferite.

**Monede vechĭ** de argintŭ şi de aurŭ au fostŭ găsite într'o brazdă de 2 ţĕranĭ din Ida-mare pe când arau. Suntŭ doi talerĭ de argintŭ, unulŭ din timpulŭ lui Maximilianŭ II din anulŭ 1570, altulŭ pórtă chipulŭ şi inscripţiunea lui Sigismundŭ Batori din anulŭ 1592.

## O rugare.

Suntŭ rugaţĭ toţĭ acei Prea stim. Domnĭ, carĭ au primitŭ pentru subscriere prospectulŭ convictului ce se va înfiinţa în Baia-mare, sĕ aibă bunĕtate, conformŭ avisului, prospectulŭ cu sumele incurse, celŭ multŭ până în 15 Iuniu a. c., neamânatŭ a-lŭ trămite la adresa D-lui Nicolau Nilvanŭ, advocatŭ în Şiomcuta-mare.

*Şomcuta-mare*, 19 Maiu 1888.

**Comitetulŭ executivă.**

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

**Budapesta**, 23 Maiu. Lumea politică e predominată esclusivŭ prin noua încordare a raporturilorŭ dintre Germania şi Rusia, şi dintre Francia şi Germania. In fiecare di se aşteptă ordinulŭ împĕrătescŭ privitorŭ la întroducerea vămilorŭ de retorsiune contra Rusiei. La bursă se aşteptă deja adĭ publicaţiunea în astă privinţă în Monitorulŭ imperiului, din care causă cursulŭ cerealelorŭ s'a suitŭ. Situaţiunea se consideră aşa de seriósă, ca la începutulŭ înarmărilorŭ rusescĭ. Totodată se ocupă cu statorirea mĕsurilorŭ pentru siguranţa comunicaţiunei la graniţa de către Francia.

S'a primitŭ fórte simpaticŭ deschiderea căii ferate a Salonicului, precum şi starea armatei din Galiţia.

**Parisŭ**, 23 Maiu. Oposiţiunea contra republicei, a camerei şi a constituţiunei atrage cercurĭ totŭ mai largĭ nu numai de boulangiştĭ, ci se nutresce de toţĭ bonapartiştii, de numeroşĭ republicanĭ şi de regaliştĭ. Se vorbesce că contele de Parisŭ a recomandatŭ aderenţilorŭ sĕi sĕ lucreze în acelaşŭ sensŭ ca Boulanger.

## Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 19 Maiu st. n. 1888

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.56 | Vênd. | 8.58 |
| Argintŭ românescŭ . | „ | 8.50 | „ | 8.54 |
| Napoleon-d'orĭ . . . | „ | 10.02 | „ | 10.06 |
| Lire turcescĭ . . . | „ | 11.32 | „ | 11.37 |
| Imperialĭ . . . . . | „ | 10.32 | „ | 10.37 |
| Galbinĭ . . . . . . | „ | 5.89 | „ | 5.92 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 98.50 |
| Ruble rusescĭ . . . | „ | 103.— | „ | 104.— |
| Discontulŭ . . . . | 6½—8% pe anŭ. | | | |

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Maiu st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% . . . . . . . . | 97.— |
| Renta de hârtiă 5% . . . . . . . . | 85.40 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . | 150.½ |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . | 95.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . | 126.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . | 114.½ |
| Galbenĭ împĕrătescĭ . . . . . . . | 5.94 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . . | 10.03 |
| Bonurĭ rurale ungare . . . . . . | 105.40 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare . . . . | 104.½ |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . . | 104.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare . . . . . . | 104.— |
| Bonurĭ rurale transilvane . . . . . | 104.— |
| Bonurĭ croato-slavone . . . . . . | —— |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului . . . . . . . . . | 124.½ |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguerescŭ . . . . . . . . . | 99.— |
| Renta de argintŭ austriacă . . . . | 80.35 |
| Renta de aurŭ austriacă . . . . . | 109.½ |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . . . | 133.— |
| Acţiunile băncei austro-ungare . . . | 870.— |
| Mărcĭ 100 împ. germane . . . . . | 62.15 |
| Londra 10 Livres sterlinge . . . . | 126.90 |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ | 121.½ |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungur. . | 277.½ |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. . | 277.½ |
| Renta de hârtiă austriacă . . . . | 78.½ |

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

---

rósa: generalulŭ Preyss şi baronulŭ Bruchental fură depărtaţĭ din postulŭ de guvernatorŭ şi de comandantŭ alŭ trupelorŭ din Transilvania, declarându-se incapabilĭ; ţéra fu străbătută de contele Iancovitz şi de generalulŭ Papilla; şi colonelulŭ Schulz mai nainte de a ataca pe Horia cercă a-lŭ atrage cu binele. Horia expuse condiţiunile sub carĭ ceda: mulţumirea (benessere degli altri) altora, înaintea persónei proprie. Condiţiunile nu fură primite, atacurile urmară, numĕrulŭ celŭ mare alŭ trupelorŭ întrecŭ valórea (ţĕranilorŭ). Urmăriţĭ de colonelulŭ Kray, trădaţĭ de către păstorĭ, Horia şi Cloşca fură surprinşĭ într'o colibă: Horia putŭ sĕ arunce în focŭ şi sĕ distrugă unŭ pachetŭ mare de hârtii, cine scie câte vieţĭ fură cu modulŭ acesta mântuite! Prinşii fură transportaţĭ la Alba-Iulia. Pe fruntea lui Horia puseră, în bătaiă de jocŭ, o coróna de hârtiă, pe care se citea: *Horia rex Daciae!*

La 21 Octomvre 1784 (la 28 Februarie 1785) în faţa unei mulţimĭ de preste şése mii de persóne, adunate înadinsŭ sub pretextŭ de a lua cunoscinţă despre o publicaţiune, Horia, Cloşca şi unŭ altŭ tovarăşŭ, energicŭ instrumentŭ alŭ revoluţiunei, Crişanŭ***) fură justiţiaţĭ (ucişĭ) cu o teribilă tortură, cu *róta*. Horia asistă curagiosŭ la executarea celorŭ doi companionĭ; când începură a'i înfige cruda pedépsă dela piciore, elŭ îşĭ ridică grailulŭ sĕ vorbéscă către poporŭ, dér temêndu-se de elŭ, ca sĕ nu facă descoperirĭ compromiţĕtóre, îlŭ isbiră în peptŭ şi cădŭ scăldatŭ în sânge, omorîtŭ barbaricesce.

Eroismulŭ lui Horia, marea lui abnegaţiune personală, ideile ce stîrniră şi însoţiră mişcarea lui, îi lăsară numele popularŭ: nu este nicĭ unŭ ţĕranŭ care sĕ nu'şĭ aducă aminte de faptele lui Horia, şi în cele mai sĕrace colibĭ din Transilvania se găsesce portretulŭ lui, pe lângă aceste versurĭ:

Horia bé şi hodinesce
Ţéra plânge şi plătesce.
Hora bibit et quiescit
Patria plangit et solvit.

La 31/5 Maiu 1888.

**S. M.**
din Craiova.

***) Crişanŭ mortŭ de mai nainte, sentinţa lui fŭ esecutată asupra cadavrului séu la 16 Febr. 1785.—trad.

Sz. 2907—1887 tkv.

## Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbiroság mint tki hatoság által közzététetik hogy Bucsumi gör. keleti egyház végrehajtatonak fegyházra itélt Vaszian Macarie végrehajtás szenvedő elleni 100 frt. töke ennek 1880 Majus 5-töl 6%-kának 28 frt. 15 kr. költségek és jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járásbiróság területén tartozó Bucsum községi 993 tjkben foglalt következő ingatlanok

| Sór-szám | helyr-szám | Megnevezés | becsérték frt. | becsérték kr. | bánat pénz frt. | bánat pénz kr. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 5743 | kert ( | 4 | | | |
| | 5744 | ház ( | 200 | | | |
| | 5746 | Zur 9 ny. ( | 20 | | 24 | 20 |
| | 5746 | doj ( | 2 | | | |
| 2 | 676⁰/₂ | „ | 13 | | 1 | 30 |
| 3 | 5779 | kaszál. | 12 | | 1 | 20 |
| 4 | 5781 | „ ( | 11 | | | |
| | 5782 | „ ( | 35 | | 5 | 10 |
| | 5783 | legel. | 5 | | | |
| 5 | 5790 | kaszál. ( | 8 | | | |
| | 5791 | „ ( | 11 | | 1 | 90 |
| 6 | 604⁹/₂ | „ | 5 | | | 50 |
| 7 | 5752 | legel. | 1 | | | 10 |

és tartozékai Bucsum községben a község házánál megtartandó nyilvános biroi árverésen 1888 évi *Iulius hó 3-án* d. e. 10 orakor becsáron alol is a becsárnak 10%-ának a biroi kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adatni. Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt más felét az árverés jogerőre emelkedésétöl számitandó 30 nap alatt és ugyan azon naptól számitandó 6% kamatokkal együtt a Gyulafehérvári kir. adó-hivatalnál 39,423 sz. igazság ügy ministeri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

Adrudbányán 1888 évi Ianuár hó 17-én.

*M. kir. j.-biróság mint t.-könyvi hatóság.*

Sz. 4062—1888.

## Pályázat.

Brassó városánál nyugdijázás folytán megüresedett évi 500 frt. fizetés és 100 frt. lakbérrel javadalmazott 1-sö esetleg 2-ik városi orvosi állás betöltése czéljából pályázat hirdettetik.

A városi orvos teendöi Brassó város szabályrendelete 273 §-ában vannak körülirva.

Felhivatnak pályázni óhajtók, hogy okmányokkal szabályszerüen felszerelt folyamodványaikat f. évi Iunius 10-éig Brassó város tanácsánál nyujtsák bé.

Brassó 1888 Aprilis 30-án.

**Roll Gyula,**
kir. tan. állán.sp

55,3—3

## Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

### I. Plecarea trenurilorŭ:

**1. Dela Braşovŭ la Pesta:**

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

**2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

### II. Sosirea trenurilorŭ:

**1. Dela Pesta la Braşovŭ:**

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

**2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.



Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.